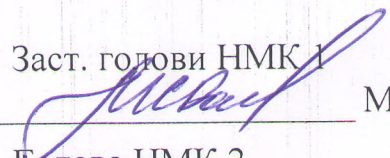

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

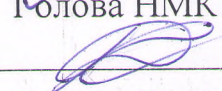
Кафедра документознавства та української мови (№ 801)

ЗАТВЕРДЖУЮ

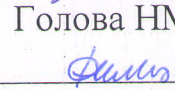
Заст. голови НМК 1

 М. С. Романов

Голова НМК 2

 Д. М. Крицький

Голова НМК 3

 Л. О. Філіпковська

«31» 08 2021 р.

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Комунікація в суспільстві

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальності: усі спеціальності, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

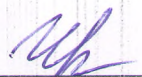
Освітні програми: усі освітні програми відповідних спеціальностей, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський)*

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

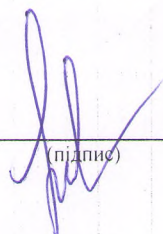
Розробник: Вялих Інна Юріївна, старший викладач
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри
документознавства та української мови (№801)
(назва кафедри)

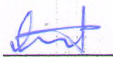
Протокол № 14 від « 30 » серпня 2021 р.

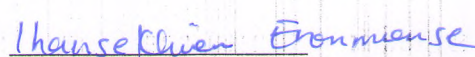
Завідувач кафедри канд. філос. наук, доцент
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Прилуцька А.Є
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

(підпис)

(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Вялих Інна Юріївна, старший викладач.

З 1997 року працює в університеті та викладає наступні дисципліни:

- українська мова як іноземна;
- мовна підготовка;
- комунікація в суспільстві;
- міжкультурна комунікація.

Напрямок наукових досліджень: шляхи інтенсифікації формування мовних компетенцій іноземних студентів

e-mail – i.vialykh@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1

Обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС/90 годин, у тому числі аудиторних – 48 год., самостійної роботи здобувачів – 42 год.

Форма здобуття освіти – денна

Дисципліна – вибіркова

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий).

Мова викладання – українська

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – Українська мова як іноземна.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Українська мова як іноземна.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів здатності практичного використання необхідних мовленнєвих умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності для забезпечення можливості повсякденного спілкування в українському мовному середовищі.

Завдання: засвоїти норми розмовної української мови; розвинути комунікативні навички, тобто ефективно здійснювати акти усної комунікації під час спілкування.

Компетентності, які набуваються: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово для здійснення ефективної комунікації; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел для

задоволення інформаційних потреб споживачів; здатність відтворювати вже відомі й розпізнавати нові лексичні одиниці, використовувати їх у відповідних комунікативних ситуаціях; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

Очікувані результати навчання: знати правила функціонування української мови як іноземної, використовувати їх у мовленнєво-мисленнєвій діяльності; спілкуватися з різних питань українською мовою; знання вербальних і невербальних засобів і способів висловлення думок, почуттів; уміння використовувати засоби мови залежно від сфери та ситуацій спілкування; володіти навичками міжособистісного спілкування.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Знайомство.

- *форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 2 - 4(лекція - практика)*
- *практичні заняття: «Засвоєння фонетики» «Привітання, прощання, прохання, знайомство» «Країни та національності».*
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти: відсутні*

Абетка. Різниця між латинським та кириличним алфавітом.

Власні імена людей, поширені в Україні. Використання особових займенників. Етикетні фрази для привітання, прощання, ввічливого прохання, знайомства.

Назви країн та національності. Родовий відмінок іменників. Утворення жіночого роду від іменників чоловічого роду – назв національностей. Утворення конструкцій типу: розмовляти по-українськи, розмовляти українською.

- *обсяг самостійної роботи здобувачів: 6*

Опрацювання та засвоєння матеріалу лекцій та практичних за темами «Абетка. Звуки і букви.» «Числівники 1-10.», підготовка до наступних практичних занять. Формування питань до викладача.

Тема 2. Людина.

- *форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 4 -2.*
- *практичні заняття: «Сім'я» «Професії» «Хобі».*
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти: відсутні*

Розповідь про сім'ю. Розрізняння назв спорідненості. Родовий відмінок однини іменників та займенників. Теперішній, минулий та майбутній час дієслів. Дієслово *бути*. Дієвідміна. Відмінювання дієслів I дієвідмини. Місцевий відмінок однини іменників. Чергування приголосних. Вживання прийменників *у, в*. Вживання єднальних сполучників.

Розповідь про професії. Місцевий відмінок однини іменників. Прийменники місця. Кличний відмінок іменників. Рід іменників на позначення назв професії.

Хобі. Знахідний відмінок. Конструкції «модальне слово + інфінітив». Відмінювання дієслів. Порядок слів у простому реченні.

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 5*

Опрацювання та засвоєння матеріалу лекцій та практичних за темами «Відмінювання дієслів», «Вживання єднальних сполучників», підготовка до наступних практичних занять. Формування питань до викладача.

Тема 3. Їжа.

– *форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2-4.*

– *практичні заняття: «Овочі та фрукти», «Страви і напої», «Ресторан. Кафе».*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти: відсутні*

Назви овочів та фруктів. Кольори. Узгодження іменників чоловічого, жіночого та середнього родів з прикметниками в називному відмінку однини і множини. Закриті питання і стверджувальні або заперечні відповіді.

Страви та напої. Узгодження іменників з прикметниками, сполучення прикметника з іменником в родовому і знахідному відмінку. Використання цих відмінків в реченні. Теперішній час дієслів *варити, пити, їсти*. Минулий час дієслова *їсти*.

Приготування страв. Орудний відмінок однини і множини іменників всіх родів.

Замовлення їжі. Ресторан. Кафе. Використання меню. Вирази-прохання за столом. Називний відмінок множини іменників усіх родів. Речовинні та множинні іменники. Наказовий спосіб дієслів.

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 6*

Опрацювання та засвоєння матеріалу лекцій та практичних за темами «Кольори», «Українські традиційні страви», підготовка до наступних практичних занять. Формування питань до викладача.

Тема 4. Покупки.

– *форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2-2.*

– *практичні заняття: «Продуктовий магазин. Ринок», «Універмаг. Мода».*

– обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Спілкування в продуктовому магазині. Родовий відмінок множини і місцевий відмінок однини іменників. Відносні прикметники. Узгодження кількісних числівників з іменниками.

Покупки на ринку. Минулий час дієслів. Демінутив іменників і прикметників.

В універмазі. Одяг і мода. Розміри. Порядкові числівники. Прислівники.

Українські сувеніри. Вказівні займенники. Доконаний – недоконаний вид дієслів.

– обсяг самостійної роботи здобувачів: 5

Опрацювання та засвоєння матеріалу лекцій та практичних за темами «Одяг та взуття», «Українські сувеніри», підготовка до наступних практичних занять. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1.

– форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

– обсяг аудиторного навантаження: 2 годин

– обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

– обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2.

Тема 1. Місто.

– форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

– обсяг аудиторного навантаження: 4-2.

– практичні заняття: «Освіта», «Транспорт. На вокзалі», «Наше місто. Пошта. Телефонні розмови».

– обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Навчальні заклади. Навчання. Зворотні дієслова. Майбутній час дієслів. Чоловічі та жіночі імена по батькові. Знахідний відмінник іменників з дієсловами руху. Орудний відмінок іменників у значенні професії і об'єкта. Конструкції: *знаєш, яка ... , знаєш, що ...* .

Назви видів транспорту та способів сполучення. Теперішній час дієслів (їхати, їздити). Розрізняння значень цих дієслів. Орудний відмінок іменників (назв транспорту). Фрази при спілкуванні у транспорті.

Вокзал. Замовлення квитків на поїзд. Прислівники часу. Порядкові

числівники на позначення годин. Фрази, які використовуються у даній ситуації.

Пошта. Телефонні розмови. Слова та фрази, що використовуються в ситуаціях: розмова по телефону, дистанційне спілкування (пошта, електронна пошта). Дієслівне керування. Написання адреси.

Наше місто. Орієнтування в місті. Прислівники місця. Назви архітектурної споруди.

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 5*

Опрацювання та засвоєння матеріалу лекцій та практичних за темами «Чоловічі та жіночі імена по батькові», «Назви видів транспорту» «Написання адреси», підготовка до наступних практичних занять. Формування питань до викладача.

Тема 2. Житло.

– *форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2-2.*

– *практичні заняття: «Наш будинок», «Готель».*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти: відсутні*

Наш будинок. Моя кімната. Місце проживання. Прийменники. Місцевий відмінок іменників.

Готель. Ситуація поселення в готель. Якісні прикметники, прислівники. Конструкції на позначення надлишкової ознаки (за-).

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 5*

Опрацювання та засвоєння матеріалу лекцій та практичних за темами «Моя кімната», «Конструкції на позначення надлишкової ознаки (за-)», підготовка до наступних практичних занять. Формування питань до викладача.

Тема 3. Відпочинок.

– *форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 4-2.*

– *практичні заняття: «Поїздка за місце», «Погода», «Подорожі. Міста України», «На митниці».*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти: відсутні*

Поїздка за місце. Сільське господарство. Минулий час. Присвійні прикметники. Порядок слів у простому реченні.

Опис погоди. Назви днів тижня, місяців. Пори року. Прислівники на позначення часових проміжків. Складнопідрядні речення причини.

Міста України. Опис міста Харкова та Києва, їх порівняння. Ступені порівняння прикметників: утворення та використання у порівняльних конструкціях.

Подорожі. Умовний спосіб дієслів на позначення бажаної чи можливої дії, в непрямих комунікативних актах.

Митниця. Проходження митного контролю. Заповнення анкети з особистими даними. Заперечні конструкції.

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 5*

Опрацювання та засвоєння матеріалу лекцій та практичних за темами «Назви днів тижня, місяців. Пори року», «Харків – місто, де ми навчаємось», «Митна декларація», підготовка до наступних практичних занять. Формування питань до викладача.

Тема 4. Здоров'я.

– *форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 4-2.*

– *практичні заняття: «Мій робочий день», «Здоров'я».*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти: відсутні*

Мій робочий день. Опис зовнішності людини, її емоційний стан, характер. Дієслова на позначення дій і станів.

Стан здоров'я. Спілкування з лікарем та аптекарем. Конструкції з модальними словами: можна, треба, варто, повинен. Складнопідрядні речення умови.

Спорт. Види спорту. Спортсмени. Спортивна лексика. Побудова простих речень.

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 6*

Опрацювання та засвоєння матеріалу лекцій та практичних за темами «Розпорядок дня», «Свята в Україні», підготовка до наступних практичних занять. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2.

– *форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*

– *обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

6. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, практичний методи.

7. Методи контролю

Поточний контроль (опитування, тест), проміжний контроль (модульні контрольні роботи), підсумковий контроль (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	11	0...11
Виконання і захист практичних робіт	0...2	11	0...22
Модульний контроль	0...17	1	0...17
Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	11	0...11
Виконання і захист практичних робіт	0...2	11	0...22
Модульний контроль	0...17	1	0...17
Усього за семестр			0...100

Залік проводиться у формі тестування. Тест складається з 20 питань закритого типу (за правильну відповідь на одне питання здобувач отримує 5 балів). Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Студент здав окремі практичні завдання, написав не всі модульні контролі. Розрізняє значення лексичних одиниць і використовує їх у заданому контексті, вживає прийменниково-відмінкові форми імен у контексті висловлювання, використовує дієслівні форми з урахуванням контексту й ситуації зі значною кількістю недоліків, використовує структуру простого та складного речення в заданих контекстах.

Добре (75-89). Студент в обумовлений термін здав не всі практичні завдання, написав модульні контролі. Студент розрізняє значення лексичних одиниць і використовує їх у заданому контексті, вживає прийменниково-відмінкові форми імен у контексті висловлювання, використовує дієслівні форми з урахуванням контексту й ситуації з кількома помилками, використовує структуру простого та складного речення в заданих контекстах.

Відмінно (90-100). Студент в обумовлений термін здав усі практичні завдання і написав модульні контролі. Розрізняє значення лексичних одиниць і використовує їх у заданому контексті, вживає прийменниково-відмінкові форми імен у контексті висловлювання, використовує дієслівні форми з

урахуванням контексту й ситуації з незначною кількістю помилок, використовує структуру простого та складного речення в заданих контекстах.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення

1. Шленьова М. Г., Кравченко І. М., Боброва О. Ю. Українська мова як іноземна : навч. посіб. Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2020. 67 с.

2. Шленьова М. Г., Заверющенко О. Л., Тімановська М. Є. Українська мова як іноземна Українська мова як іноземна (тексти з завданнями). Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2020. 156 с.

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:
 • <http://library.khai.edu/catalog>

11. Рекомендована література

Базова

1. Крок-1 (рівень А1-А2). Українська мова як іноземна : книга для студента. – 2-ге вид., випр. і доп. / Олеся Палінська, Оксана Туркевич. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014 – 104 с. : кольор. іл.
2. Крок-1 (рівень А1-А2). Українська мова як іноземна : книга для викладача. – 2-ге вид., випр. і доп. / Олеся Палінська, Оксана Туркевич. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014 – 84 с. : кольор. іл.

Допоміжна

1. Адаменко С. Мандри : матеріали до вивчення курсу сучасної української мови як іноземної / Світлана Адаменко. – Львів : ПАІС, 2008. – 112 с.

2. Бакуліна Н.В., Батанова Т., Міладзе А., Риндюк Н. Давайте поговоримо. Розмовничок. Навчальний посібник. – Чернівці : АНТ ЛТД, 2016. – 52 с.
3. Васецька Л. І., Гайдук Л. П. Сіра Л. І. Українська мова в діалогах. Навчальний посібник. – Запоріжжя : Запорізький державний медичний університет (ЗДМУ), 2020. – 268 с.
4. Васленко Г. Л., Дмитрук Л. І., Тищенко Л. Т. та ін.. Від букви до спілкування. Українська мова для іноземців: рівень А1. Підручник . Вінниця : Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова, Твори, 2019. – 155 с.
5. Джура М. Вивчаймо українську мову! – Львів : ЛА „Піраміда”, 2007. – 212 с.
6. Дудик О. М., Краєвська Ю. В., Слободянюк Л.Ф. Українська мова на повсякдень. Навчальний посібник. – Вінниця : Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова, Твори, 2017. – 54 с.
7. Лебович В., Осипова І. Доброго дня, Україно! – Будапешт : Bölcsész Konzorcium, 2006. – 355 с.
8. Лисенко Н. О., Кривко Р. М., Світлична Є. І., Цапко Т. П. Українська мова для іноземних студентів. Навч. пос. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.
9. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців : підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А. Б. Чистякова, Л. І. Селіверстова, Т. М. Лагута. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2006. – 524 с.

12. Інформаційні ресурси

www.arkas-proswita.iatr.org.ua
www.funkyukrainian.com
www.loecsen.com
www.mova.kreschatic.kiev.ua
www.NovaMova.com.ua
www.slovotvir.org.ua
www.ukr_mova.com.ua
www.ukrainianlessons.com

ДОДАТОК

Перелік галузей знань, спеціальностей та освітніх програм, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Галузі знань: 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 13 Механічна інженерія, 14 Електрична інженерія, 15 Автоматизація та приладобудування, 16 Хімічна та біоінженерія, 17 Електроніка та телекомунікації, 19 Архітектура та будівництво, 27 Транспорт, 28 Публічне управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини.

Спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 035 Філологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 081 Право, 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 113 Прикладна математика, 121 Інженерія програмного забезпечення, 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 124 Системний аналіз, 125 Кібербезпека, 126 Інформаційні системи та технології, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 142 Енергетичне машинобудування, 144 Теплоенергетика, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка, 153 Мікро- та наносистемна техніка, 163 Біомедична інженерія, 172 Телекомунікації та радіотехніка, 173 Авіоніка, 193 Геодезія та землеустрій, 272 Авіаційний транспорт, 274 Автомобільний транспорт, 281 Публічне управління та адміністрування, 292 Міжнародні економічні відносини.

Освітні програми: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, Прикладна лінгвістика, Економіка підприємства, Психологія, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Менеджмент, Логістика, Управління проектами, Маркетинг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Право, Екологія та охорона навколишнього середовища, Космічний моніторинг Землі, Обчислювальний інтелект, Інженерія програмного забезпечення, Інформаційні технології проектування, Комп'ютеризація обробки інформації та управління, Інтелектуальні системи та технології, Комп'ютерні технології в біології та медицині, Комп'ютерні системи та мережі, Програмовні мобільні системи та Інтернет речей, Системне програмування, Системний аналіз і управління, Безпека інформаційних і комунікаційних систем, Інформаційні системи та технології підтримки віртуальних середовищ, Розподілені інформаційні системи, Штучний інтелект та інформаційні системи, Динаміка і міцність машин, Роботомеханічні системи та логістичні комплекси,

Комп'ютерний інжиніринг, Авіаційні двигуни та енергетичні установки, Безпілотні літальні комплекси, Проектування та виробництво композитних конструкцій, Проектування, виробництво та сертифікація авіаційної техніки, Ракетні двигуни та енергетичні установки, Супутники, двигуни та енергетичні установки. Інженерно технічний переклад, Технології виробництва авіаційних двигунів та енергетичних установок, Комп'ютерно-інтегроване управління в енергетиці, Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії, Газотурбінні установки і компресорні станції, Енергетичний менеджмент, Інженерія мобільних додатків, Комп'ютерні системи технічного зору, Комп'ютерні технології проектування та виробництва, Комп'ютерно-інтегровані технологічні процеси і виробництва, Інтелектуальні інформаційні вимірювальні системи, Якість, стандартизація та сертифікація, Мікро- та наносистемна техніка, Біомедична інженерія, Інформаційні мережі зв'язку, Радіoeлектронні пристрої, системи та комплекси, Системи автономної навігації та адаптивного управління літальних апаратів, Геоінформаційні системи і технології, Інтелектуальні транспортні системи, Технічне обслуговування та ремонт повітряних суден і авіадвигунів, Автомобілі та автомобільне господарство, Публічне управління та адміністрування, Міжнародна економіка.